

Cynllun Peilot Astudio Tramor: Adroddiad Pennu Cwmpas

Crynodeb Gweithredol

1. Amcanion ymchwil

1.1 Penododd Llywodraeth Cymru gwmni Ymchwil OB3, ar y cyd â Sefydliad Ymchwil, Data a Dulliau Cymdeithasol ac Economaidd Cymru (WISERD) ym Mhrifysgol Caerdydd, i gyflawni astudiaeth pennu cwmpas er mwyn darparu tystiolaeth i gefnogi datblygiad cynllun peilot astudio dramor. Amcanion y astudiaeth oedd i:

- adolygu niferoedd cyfredol y myfyrwyr sy'n hangu o Gymru sy'n astudio dramor
- cyflawni adolygiad o lenyddiaeth ar arferion byd-eang mewn cynlluniau ariannu symudedd tramor
- archwilio nodweddion myfyrwyr sy'n astudio dramor a'r rhai sy'n dyheu am wneud hynny
- archwilio'r rhwystrau a'r manteision sydd ynghlwm wrth astudio dramor
- adolygu'r darpariaethau ariannu cyfredol yng Nghymru a dramor
- datblygu a phwyso a mesur opsiynau, a chyflwyno argymhellion i fwrw ymlaen â'r cynllun peilot.

2. Dull

1.1 Cyflawnwyd yr astudiaeth rhwng Ionawr a Mai 2018, ac roedd yn cynnwys:

- cyfnod cychwynnol a oedd yn cynnwys cyfarfod cychwynnol â swyddogion Llywodraeth Cymru
- gwaith ymchwil desg a oedd yn cynnwys adolygiad manwl o lenyddiaeth o waith ymchwil sy'n bodoli eisoes i symudedd tramor myfyrwyr sy'n hangu o'r DU, ac adolygiad o ffynonellau data cyhoeddedig am dueddiadau cyfredol ym maes astudio dramor

- paratoi offerynnau ymchwil i gynnwys tri chanllaw trafod lled-strwythuredig i'w defnyddio gydag amrywiaeth o gyfranogwyr
- cyfweld â phum myfyriwr sydd wrthi'n astudio dramor neu sydd wedi bod yn gwneud hynny'n ddiweddar, a threfnu a chynnal dau grŵp ffocws â 13 o fyfyrwyr chweched dosbarth cyfredol sy'n ystyried astudio dramor
- cynnal cyfweiliadau wyneb yn wyneb ag 16 o randdeiliaid polisi a strategol i archwilio modelau posibl ar gyfer y cynllun peilot tramor
- hwyluso gweithdy pwyso a mesur opsiynau gyda swyddogion Llywodraeth Cymru i ystyried dulliau a modelau posibl o fynd ati i gyflawni cynllun peilot astudio dramor

3. Y Cefndir a'r Cyd-destun Polisi

- 3.1 Ar draws Ardal Addysg Uwch Ewrop (EHEA), mae llywodraethau a Sefydliadau Addysg Uwch (SAU) wedi cytuno ar darged gyffredinol lle bydd 20 y cant o'r holl raddedigion yn treulio cyfnod yn astudio neu'n hyfforddi dramor erbyn 2020. Er mwyn cyrraedd y nod, mae llawer o wledydd yn symud eu ffocws oddi ar niferoedd y myfyrwyr sy'n cymryd rhan mewn symudedd, i sicrhau bod cyfleoedd yn hygyrch i bawb.
- 3.2 Lansiodd Universities UK International strategaeth Symudedd Tramor Myfyrwyr newydd ar gyfer 2017-20 sy'n amlinellu ymrwymiad i sicrhau bod 13 y cant o'r myfyrwyr gradd gyntaf, llawn amser sy'n hanu o'r DU yn cymryd rhan mewn lleoliad rhyngwladol yn rhan o'u rhaglen AU erbyn 2020 (gan ddyblu'r gyfradd gyfredol)¹.
- 3.3 Mae Erasmus wedi bod yn un o raglenni blaenllaw'r Comisiwn Ewropeaidd, ac mae bron i dair miliwn o fyfyrwyr wedi elwa ar y cyllid y mae'n ei gynnig iddynt i astudio rhan o'u gradd yn un o wledydd eraill Ewrop. Mae hyn wedi rhoi cyfle i lawer o fyfyrwyr o'r Undeb Ewropeaidd (UE) ddod i astudio mewn SAU yn y DU, ac mae sector AU y DU wedi cydweithio gyda bron i 100 o sefydliadau partner ar draws yr UE hefyd.
- 3.4 Mae hyrwyddo symudedd myfyrwyr yn ffocws allweddol i'r strategaeth AU yng Nghymru² am ei fod yn 'dwyn manteision ar gyfer unigolion, cymunedau, prifysgolion, yr economi a Chymru fel cenedl'³. Mae datganiad polisi AU Llywodraeth Cymru yn trafod rôl bwysig cynlluniau symudedd tramor hefyd, gan gynnwys Erasmus, ac mae'n cydnabod yr angen i sicrhau bod nifer y bobl sy'n manteisio ar gynlluniau o'r fath yn fwy cyson ar draws Prifysgolion Cymru ac y darperir rhagor o gymorth i alluogi myfyrwyr o 'gefndiroedd

¹ Prifysgolion y DU (2017), UK Strategy for Outward Student Mobility 2017-20, t.7

² Llywodraeth Cymru (2013), Datganiad polisi ar addysg uwch,

³ Ibid, t.14

mynediad ehangach i oresgyn y rhwystrau i gymryd rhan mewn profiadau dysgu rhyngwladol⁴.

- 3.5 Yn ddiweddar, cyflwynodd Adolygiad Diamond⁵ o drefniadau ariannu AU yng Nghymru ddau argymhelliad penodol ar astudio trawsffiniol (sy'n amodol ar reoleiddiadau perthnasol) gan gynnwys: 'Dylai cymorth i fyfyrwyr fod yn gludadwy a dylai fod ar gael i fyfyrwyr sy'n hanu o Gymru sy'n dewis astudio yn unrhyw le yn y DU neu'r UE'⁶ ac i 'Lywodraeth Cymru i archwilio'r posibilrwydd o gynnal cynllun peilot i ganfod a yw'n bosibl neu'n ddymunol ymestyn y pecyn cymorth i fyfyrwyr y tu hwnt i'r DU'⁷.

4. Prif Ganfyddiadau

- 4.1 Gwelwyd twf cyson yn niferoedd cyffredinol y myfyrwyr sy'n hanu o Gymru sy'n astudio, yn gwirfoddoli neu'n cyflawni profiad gwaith dramor dros y pedair blynedd diwethaf, gyda'r niferoedd yn dyblu bron, o 795 yn 2013/14 i 1,430 yn 2016/17 ar adeg pan gwelwyd dirywiad o 10 y cant yn y boblogaeth gyffredinol o fyfyrwyr sy'n hanu o Gymru sy'n astudio mewn SAU. Fodd bynnag, mae nifer y myfyrwyr sy'n hanu o Gymru sy'n gwirfoddoli neu'n cyflawni profiad gwaith dramor yn dal i fod yn isel, ar lefel o lai na 2 y cant o gyfanswm y boblogaeth y myfyrwyr sy'n hanu o Gymru.
- 4.2 Mae'r adolygiad o gyllid yn dangos bod yna sawl ffynhonnell cyllid gwahanol y gellir eu cyrchu i gynorthwyo astudiaethau tramor, ond eu bod amrywio o un sefydliad un llall ac yn ôl hyd y cyfnod astudio arfaethedig a'r wlad lle maent yn dymuno astudio. Er bod llawer o ffynonellau gwybodaeth ar gael, mae'r peth yn fratiog ac nid oes unrhyw siop un stop amlwg ar gyfer gwybodaeth nac unrhyw arwyddbyst clir i'r holl ffrydiau ariannu sydd ar gael ac y gellir eu harchwilio.
- 4.3 Ar hyn o bryd gall cyfleoedd astudio rhwng 3 a 12 mis o hyd yn Ewrop ddod o dan Erasmus+, ond mae llai o opsiynau yno o ran cymorth ariannol ar gyfer cyfleoedd astudio byrrach neu hirach ar hyn o bryd. Mae ysgoloriaethau a bwrsariaethau ar gael i gynorthwyo astudiaethau gradd gyfan dramor, ond eto mae hyn yn dibynnu ar y lleoliad a'r sefydliad o dan sylw, ac nid oes unrhyw ffordd bendant o ariannu astudiaethau tramor i fyfyrwyr sy'n hanu o Gymru.
- 4.4 Darganfu'r adolygiad rhyngwladol fod amrywiaeth eang o gymorth ar gael i gynorthwyo symudedd tramor trwy gynlluniau dan arweiniad y llywodraeth, er bod y mwyafrif o'r

---

⁴ Ibid. t.14

⁵ Yr Adolygiad Annibynnol o Gymorth i Fyfyrwyr a Chyllid Addysg Uwch yng Nghymru, dan gadeiryddiaeth yr Athro Syr Ian Diamond

⁶ Gwnaed yr argymhelliad hwn cyn canlyniad pleidlais refferendwm Brexit

⁷ Adolygiad o Gymorth i Fyfyrwyr a Chyllid Addysg Uwch yng Nghymru (2016)

esiampiau a ganfuwyd yn darparu cyllid tuag at gost ymweliadau tramor byrion neu ar gyfer nifer fechan o fodiwlau. Ychydig iawn o gynlluniau a ariennir gan y llywodraeth sy'n talu costau llawn symudedd tramor. Nid yw'n syndod fod gan wledydd sy'n cynnig grantiau a benthyciadau cludadwy ar gyfer astudio dramor lefelau uwch o symudedd tramor.

- 4.5 Lle mae gwledydd wedi penderfynu buddsoddi mewn cynlluniau symudedd tramor, mae'n debyg bod yna resymeg glir a chymhelliant penodol. Mae'r cymhelliant hwn yn sbarduno cynlluniau symudedd tramor sydd wedi eu targedu'n fwy ac yn pennu'r gwledydd croeso. Mae rhai cynlluniau'n canolbwyntio ar feithrin capasiti economaidd (fel esiampl Gogledd Iwerddon), tra nod eraill yw manteisio ar economïau sydd ar dwf (Norwy) neu wella diogelwch y genedl (UDA).
- 4.6 Ystyrir bod symudedd tramor yn darparu profiadau sy'n newid bywydau myfyrwyr ac yn rhoi cyfleoedd iddynt ddatblygu sgiliau newydd a fydd yn gwella eu rhagolygon gyrfaol.
- 4.7 Y prif sbardunau i unigolion sydd am dreulio amser yn astudio dramor yw gwella eu rhagolygon gyrfaol a chael profiadau newydd. Er bod diddordeb mewn astudio dramor ar gynnydd, mae yna rwystrau o hyd, a diffyg cyllid a gwybodaeth i hwyluso astudiaeth dramor yw'r prif resymau pam fod y cyfleoedd hyn yn dal i fod y tu hwnt i afael rhai myfyrwyr.
- 4.8 Mae'r gwaith ymchwil yn awgrymu bod symudedd tramor yn gallu dwyn manteision i wlad gartref y myfyriwr, ac yn arbennig yn nhermau myfyrwyr yn dychwelyd â gwybodaeth, arbenigedd a chysylltiadau â rhwydweithiau rhyngwladol. Fodd bynnag, mae'r 'effaith luosogi' yma a'r gwir effaith ar economi gwlad cartref y myfyrwyr yn dal i fod yn anecdotaidd i raddau helaeth.
- 4.9 Mae canfyddiadau'r cyfweiliadau hyn â myfyrwyr sy'n hano o Gymru'n gyson ar y cyfan â'r deunyddiau ehangach a adolygwyd. Mae'n awgrymu bod y rhai sydd â diddordeb astudio dramor yn aml yn fyfyrwyr sy'n abl yn academiaidd, sy'n dod o gefndiroedd incwm uwch yn aml (er nad yn unig), gyda phrofiad rhyngwladol o fewn y teulu.
- 4.10 Mae UDA yn gyrchfan poblogaidd i fyfyrwyr sydd am astudio gradd gyfan dramor, ac mae'r amrywiaeth eang o bynciau sy'n cael eu hastudio yn rhan o raglenni gradd i israddedigion yno'n apelio at lawer o fyfyrwyr sy'n ansicr pa bwnc y maent am arbenigo ynddo. Mae'r myfyrwyr sy'n mynd i astudio yn UDA yn gwneud hynny'n bennaf ar sail eu gwaith ymchwil eu hunain, er bod sefydliadau fel Comisiwn Fulbright⁸, ac argaeledd cymorth o'r fath trwy'r

---

⁸ Mae Comisiwn Fulbright yn gynllun ar y cyd rhwng Llywodraethau'r DU a UDA i gefnogi nifer uwch o fyfyrwyr i astudio tramor yn y wlad arall. Mae'n cynnig nifer o ddarpariaethau cyngor ac ariannol i fyfyrwyr o'r DU â diddordeb mewn astudio mewn sefydliadau addysg uwch achredig yn UDA.

rhwydwaith Seren⁹, yn gallu darparu arweiniad ymarferol y mae mawr angen amdano. Mae'r mwyafrif o'r rheiny sy'n mynd ymlaen i astudio dramor yn manteisio ar ysgoloriaethau (naill ai'n seiliedig ar deilyngdod neu'n seiliedig ar angen) sy'n talu'r rhan fwyaf o'r costau sy'n gysylltiedig ag astudio dramor.

5. Yr opsiynau ar gyfer Cynllun Peilot Astudio Dramor

5.1 Yn ystod y gwaith maes a gyflawnwyd ar gyfer yr astudiaeth pennu cwmpas yma, trafodwyd ac archwiliwyd nifer o opsiynau ar gyfer cynllun peilot astudio dramor trwy gyfres o gyfweiliadau â rhanddeiliaid tramor ac mewn gweithdy gyda swyddogion Llywodraeth Cymru i bwysu a mesur syniadau a oedd yn dechrau datblygu. Wrth ddrafftio'r amrywiol opsiynau, dilynwyd cyfres o egwyddorion, a oedd yn cydnabod yr adborth cyffredinol a gododd o'r gwaith maes:

- mae'r holl opsiynau'n ymwneud ag **astudiaethau lefel israddedig** yn unig
- **nid yw'r opsiynau'n gyfyngedig i 'gludadwyedd graddau cyfan'** – er taw dyna yw argymhelliad Adolygiad Diamond, roedd hi'n amlwg iawn o'r adolygiad desg a'r gwaith maes bod opsiynau symudedd byrion yn gallu cyflawni deilliannau pwysig eraill, ac y gallent ddarparu cyfleoedd gwell a mwy cyfartal
- byddai'r holl opsiynau'n gallu **cael eu hariannu trwy grant neu ysgoloriaeth**, yn hytrach na bod benthyciad myfyriwr yn talu ffioedd dysgu. Mae hyn am nad yw rheoliadau CThEM yn caniatáu i fenthyciadau myfyrwyr gael eu haddasu ar gyfer astudiaethau tramor
- dylai'r opsiynau ganolbwyntio ar ddarparu cyfleoedd i astudio dramor **trwy gyfrwng y Saesneg**
- **nid yw'r opsiynau ar gyfer pynciau penodol** – gall unrhyw fyfyrwr sy'n astudio unrhyw ddisgyblaeth wneud cais. Yn achos rhai o'r opsiynau, gallai hyn gynnwys astudiaethau lefel AB ac AU
- **nid yw'r opsiynau'n seiliedig ar brawf moddion** – byddai'r holl opsiynau'n agored i'r holl fyfyrwyr cymwys.

---

⁹ Mae Rhwydwaith Seren yn gynllun a ariennir gan Lywodraeth Cymru sy'n cefnogi myfyrwyr chweched dosbarth mwyaf disgliar Cymru i gael mynediad at brifysgolion aruchel.

- mae yna **hyblygrwydd** ar draws sawl un o'r opsiynau i ddatblygu fersiynau cymysg neu i addasu'r opsiynau'n dibynnu ar y ffocws strategol y mae Llywodraeth Cymru am fynd ar ei drywydd.

5.2 Mae'r ffigur isod yn amlinellu'r continwwm o opsiynau a ddatblygwyd ar gyfer cynllun peilot astudio dramor.

Ffigur 5.1 Continwwm o opsiynau ar gyfer cynllun peilot astudio dramor

5.3 Mireiniwyd y pum opsiwn ar gyfer cynllun peilot astudio dramor yn ystod y gweithdy i bwysu a mesur y syniadau, ac amlinellir hwy mewn mwy o fanylder isod:

Opsiwn 1: Codi ymwybyddiaeth am gyfleoedd ariannu sy'n bodoli eisoes

Amlinelliad Byr:	Codi ymwybyddiaeth am opsiynau ar gyfer astudio dramor a chyfeirio myfyrwyr chweched dosbarth yng Nghymru at gyfleoedd ariannu sydd ar gael eisoes
Rhesymeg:	Un o'r rhwystrau allweddol ar hyn o bryd yw diffyg hygyrchedd gwybodaeth am gyfleoedd astudio a'r cyllid sydd ar gael (yn enwedig mewn perthynas ag astudio graddau llawn dramor)
Cynulleidfa Darged:	Myfyrwyr chweched dosbarth (trwy Rhwydwaith Seren)
Hyd:	d/b
Lleoliad:	Hybu astudio dramor fel cysyniad. Nid yw hyn yn cau allan unrhyw leoliad astudio, ond gallai ganolbwyntio ar y rhai mwyaf blaenllaw e.e. Prifysgolion Ivy League UDA neu'r 20 SAU Rhyngwladol Uchaf eu Statws
Gweinyddiaeth:	Rhwydwaith Seren

Opsiwn 2: Model Astudio Tymor Byr

Amlinelliad Byr:	Darparu ysgoloriaeth i fyfyrwyr sy'n hanu o Gymru ddilyn astudiaethau tymor byr (llai na 3 mis) dramor i ariannu eu costau byw
Rhesymeg:	Cynnal targed y Strategaeth Symudedd Rhyngwladol DU-eang i gynyddu symudedd tramor Mae'r gost isel y pen yn caniatáu ar gyfer dyfarnu nifer o grantiau Mae'n ymateb i'r bwch cyfredol mewn cymorth ariannol
Cynulleidfa Darged:	Unrhyw fyfyrwr sy'n hanu o Gymru sy'n astudio ar lefel israddedig mewn SAU yn y DU
Hyd:	Hyd at dri mis yn astudio/gwirfoddoli/cyflawni profiad gwaith dramor
Lleoliad:	Unrhyw leoliad yn y byd (yn dibynnu ar flaenoriaethau strategol Llywodraeth Cymru)
Gweinyddiaeth:	Cyngor Prydain? Baich gweinyddol cymharol isel. Dim materion llywodraethu/sicrwydd ansawdd o bwys

Opsiwn 3: Model Partneriaethau Strategol

Amlinelliad Byr:	Darparu ysgoloriaeth i alluogi myfyrwyr sy'n hanu o Gymru i astudio rhan o'u cwrs mewn Prifysgol dramor mewn partneriaeth strategol â SAU yng Nghymru.
Rhesymeg:	Adeiladu ar y partneriaethau strategol cyfredol sydd eisoes yn bodoli rhwng SAU yng Nghymru a Phrifysgolion allweddol dramor.
Cynulleidfa Darged:	Unrhyw fyfyrwr (sy'n hanu o Gymru) sy'n astudio mewn SAU yng Nghymru sydd am astudio rhai modiwlau dramor.
Hyd:	O leiaf un semester o astudio. Gallai hyn gynnwys opsiynau ar sail lleoliad blwyddyn/blwyddyn ryngosod.
Lleoliad:	(e.e.) Prifysgol Abertawe a Phrifysgolion yn Texas, UDA neu Brifysgol Xiamen, Tsieina a Phrifysgol Caerdydd
Gweinyddiaeth:	Darparu cyllid yn uniongyrchol i'r SAU sy'n chwarae rhan yn y cynllun peilot. Nid odd unrhyw faterion llywodraethu a sicrwydd ansawdd o bwys am y dylai'r SAU 'cartref' sicrhau cysondeb â'u gofynion/gweithdrefnau cyfredol.

Opsiw 4: Model Cysylltiadau Masnach

Amlinelliad Byr:	Darparu ysgoloriaeth i alluogi myfyrwyr sy'n hanu o Gymru i astudio dramor am flwyddyn mewn SAU mewn ardal o bwys masnachol economaidd i Gymru.
Rhesymeg:	Manteisio ar economïau sydd ar dwf; neu gryfhau perthnasau rhwng meysydd allweddol o bwys strategol i economi Cymru.
Cynulleidfa Darged:	Unrhyw fyfyrwr sy'n hanu o Gymru sy'n astudio ar lefel israddedig mewn SAU yn y DU Cost gymharol uchel y pen felly byddai'n ariannu hyd at 15 myfyrwr y flwyddyn ar y mwyaf?
Hyd:	Cynllun blwyddyn rhyngosod neu 'flwyddyn allan' (un flwyddyn)
Lleoliad:	3-4 sefydliad SAU mewn lleoliadau o bwys strategol rhyngwladol i Gymru yn Ewrop o ran masnach a buddsoddiad (e.e. yr Almaen) rhanbarthau penodol dramor (e.e. Chicago, UDA) neu wledydd penodol e.e. Canada, Tsieina
Gweinyddiaeth:	Yn dibynnu ar flaenoriaethau strategol ond gallai gysylltu â'r cynllun Cymru Fyd-eang (a weinyddir gan Gyngor Prydain) neu Gomisiwn Fulbright (os yw'n canolbwyntio ar America). Gallai fod yn bartneriaeth ddwy ffordd gyda'r SAU o dan sylw tramor.

Opsiw 5: Model cludadwyedd graddau cyfan

Amlinelliad Byr:	Darparu cludadwyedd o ran cyllid (grantiau cynnal/ benthyciadau) i astudio graddau cyfan dramor
Rhesymeg:	Mae'n ymateb yn fwy uniongyrchol i argymhellion Adolygiad Diamond (yn enwedig os yw'r sefydliadau y tu hwnt i'r UE)
Cynulleidfa Darged:	Myfyrwyr sy'n hanu o Gymru sydd am astudio gradd gyfan dramor
Hyd:	3-4 blwyddyn (yn dibynnu ar hyd yr astudiaethau israddedig yn y wlad dramor)
Lleoliad:	Byddai ffocws y cynllun peilot ar 3-4 o Brifysgolion a ariennir ag arian cyhoeddus (i'w clustnodi) mewn rhanbarthau/gwledydd o bwys strategol i Gymru. Dewis lleoliadau â ffioedd dysgu isel/dim ffioedd dysgu.
Gweinyddiaeth:	Y Cwmni Benthyciadau i Fyfirwyr? Comisiwn Fulbright (os yw'r ffocws ar UDA)? Byddai cysylltiad uniongyrchol â'r sefydliad sy'n cymryd rhan yn darparu sicrwydd oherwydd y niferoedd isel

6. Casgliadau ac Argymhellion

- 6.1 Mae'r dystiolaeth yn awgrymu bod myfyrwyr sy'n hanu o Gymru'n llai tebygol na'u cymheiriaid yn y DU, ac yn sicr yn llai tebygol na myfyrwyr Ewropeaidd neu ryngwladol yn gyffredinol, o gyflawni astudiaethau tramor. Mae'r dystiolaeth yn awgrymu, hyd yn oed pan fo myfyrwyr sy'n hanu o Gymru'n astudio dramor, maent yn gwneud hynny am gyfnod byrrach, a hynny mewn gwledydd sydd naill ai'n gymharol agos i gartref (yn Ewrop) neu mewn gwledydd pellach sy'n rhannu diwylliant tebyg (UDA ac Awstralia).
- 6.2 Wrth gymryd i ystyriaeth y ffaith fod y gwaith ymchwil i nodweddion myfyrwyr sy'n dewis astudio dramor yn dangos bod unigolion sydd wedi cael eu haddysg mewn ysgolion annibynnol, a'r rhai o gefndiroedd cymdeithasol-economaidd uwch, yn fwy tebygol o astudio dramor, nid yw'n syndod bod Cymru'n cael ei thangynrychioli ac er ei bod hi'n amhosibl mesur y gwir alw a'r galw cudd yma, mae hi'n sicr yn isel iawn.
- 6.3 Yn nhermau'r rhwystrau, mae dau fater penodol yn amlwg iawn. Mae'r cyntaf yn ymwneud ag ariannu profiadau symudedd tramor. Mae'r ail yn ymwneud â chasglu gwybodaeth amserol, gywir ac ysbrydoledig i sbarduno diddordeb a galluogi'r unigolyn i gamu i'r dirgelwch.
- 6.4 Mae'r gwaith ymchwil wedi dangos bod yna nifer o safbwyntiau croes ar beth y dylai, a beth y gallai cynllun peilot astudio dramor geisio ei gyflawni, ond mae yna gydsyniad i bob pwrpas bod angen i unrhyw ddull o weithredu fod yn ehangach nag argymhelliad gwreiddiol Adolygiad Diamond a sbardunodd yr astudiaeth yn y lle cyntaf.
- 6.5 O ganlyniad i ganfyddiadau'r astudiaeth pennu cwmpas yma, rydym felly'n cyflwyno'r argymhellion canlynol:

Argymhelliad 1

Wrth ddatblygu cynllun peilot astudio dramor, dylai Llywodraeth Cymru geisio sicrhau bod y model yn agor y drws ar gyfleoedd i'r holl fyfyrwyr cyfredol sy'n hanu o Gymru. O ganlyniad, dylid pennu cyfleoedd ariannu ar gyfer astudiaethau tymor byrrach fel prif ffocws unrhyw ymyrraeth.

Argymhelliad 2

Dylai Llywodraeth Cymru geisio datblygu strategaeth gyffredinol ar gyfer ei gweithgareddau symudedd tramor gyda'r nod o gysylltu 'Cymru â'r Byd'. Dylai'r strategaeth hon fynegi'n glir y rhesymeg dros unrhyw weithgarwch o'r fath a chysylltu â blaenoriaethau addysgol a datblygu economaidd perthnasol Llywodraeth Cymru. Dylai'r strategaeth bennu targedau penodol hefyd o ran y gyfran o fyfyrwyr sy'n hanu o Gymru

sy'n cael profiad o astudio dramor, i fod yn gyson â dull gweithredu'r DU a'r UE. Bydd hyn yn hanfodol wrth sicrhau y gellir gwerthuso unrhyw opsiynau ar gyfer astudio dramor sy'n cael eu hariannu gan Lywodraeth Cymru yn y dyfodol yn erbyn nodau ac amcanion strategol clir a'r deilliannau disgwylidiedig.

Argymhelliad 3

Er ei bod hi'n bwysig bod unrhyw gynlluniau peilot yn cyd-fynd yn agos â blaenoriaethau economaidd Llywodraeth Cymru, mae angen pwylllo yn hyn o beth am fod meysydd diddordeb strategol Llywodraeth Cymru dramor yn gallu newid dros amser. Dylai'r cynllun peilot ganolbwyntio felly ar feysydd sy'n debygol o aros o bwys sylweddol dros y degawd nesaf er mwyn cadw'r ymyraethau ariannol yn berthnasol.

Argymhelliad 4

Dylid sefydlu gweithgor bychan i gynnwys Cyngor Prydain, CCAUC, SAU Cymru a swyddogion Llywodraeth Cymru (o'r adrannau AU a datblygu economaidd) er mwyn pennu cwmpas y strategaeth a'r ymyraethau ariannol a fydd yn sail ar gyfer astudio dramor.

Argymhelliad 5

Dylai Llywodraeth Cymru geisio cynorthwyo cyfres o fentrau peilot 'Cymru a'r Byd' yn seiliedig ar rai o'r opsiynau a amlinellir yn yr adroddiad hwn, pob un ohonynt neu ryw gymysgedd ohonynt. Byddai hyn yn caniatáu i'r cynllun peilot fynd i'r afael â nifer o fylchau sy'n bodoli yn y ddarpariaeth, gan sicrhau bod pob model neu opsiwn yn cysylltu'n glir â'r amcan polisi Llywodraeth Cymru y mae'n bwriadu ei gyflawni, a sicrhau bod unrhyw weithgarwch newydd a chyfredol (e.e. gan SAU unigol yng Nghymru) oll yn gweithio tua'r un nod strategol.

Argymhelliad 6

Yn ogystal â chefnogi ymyrraeth ariannol ar gyfer cynlluniau peilot tramor, dylai Llywodraeth Cymru ddatblygu ymgyrch Cymru-eang hefyd mewn ysgolion, colegau chweched dosbarth a'r sector AB i godi ymwybyddiaeth am fanteision astudio dramor a hyrwyddo ffynonellau cyllid cyfredol (yn ogystal â rhai newydd) cyn mynd i'r Brifysgol.

Argymhelliad 7

Mae hi'n egwyddor bwysig na ddylai unrhyw opsiynau a ystyrir ar gyfer yr astudiaeth beilot ddisodli nac ariannu unrhyw ddarpariaeth sydd eisoes yn bodoli. Er y dylai fod gan weithgarwch newydd, sy'n cael ei ariannu gan Lywodraeth Cymru, ffocws strategol cadarn o ran datblygu economaidd, ni ddylai hynny gymryd lle cyllid a gweithgarwch pwysig mewn perthynas â datblygiad unigol neu gyflawniad addysgol sydd eisoes yn bodoli ar gyfer astudio dramor, ac yn enwedig o fewn yr SAU.

Argymhelliad 8

Er nad yw'n destun prawf moddion, dylai ffocws unrhyw fuddsoddiad trwy'r cynllun peilot sicrhau bod myfyrwyr o gefndiroedd difreintiedig sy'n hano o Gymru yn cael cyfle i elwa arno. Mae hyn yn pwyntio i gyfeiriad rhagor o fuddsoddiad mewn cyfnodau astudio dramor byrrach yn hytrach na buddsoddi mewn opsiynau cludadwyedd graddau llawn. Dylai Llywodraeth Cymru archwilio hefyd sut y gellir alinio'r cyllid â lefel y grantiau cynhaliaeth a ddarperir ar gyfer myfyrwyr, fel y gellir darparu rhagor o gymorth i ariannu costau byw'r bobl â'r angen fwyaf i'w galluogi i astudio dramor.

Argymhelliad 9

Oherwydd yr ansicrwydd am ddyfodol cynlluniau symudedd tramor fel Erasmus+ ar ôl Brexit, rydyn ni'n awgrymu nad oes unrhyw ymyraethau'n cael eu rhoi ar waith yn llwyr nes bod mwy o eglurder ynghylch y sefyllfa. Bydd hyn yn helpu i sicrhau bod y ffocws, a'r cyllid sydd ar gael, yn cael ei ddefnyddio yn y ffordd fwyaf effeithiol. Rydyn ni'n awgrymu felly y dylai'r agweddau codi ymwybyddiaeth am gyfleoedd i ennill ysgoloriaethau sy'n bodoli eisoes a'r opsiynau peilot nad ydynt yn ddibynnol ar benderfyniadau Brexit (e.e. am astudiaethau tymor byr) gael eu cyflwyno o 2018/19 ymlaen, ond y dylid gohirio opsiynau peilot a ariennir yn y tymor hir am flwyddyn gyfan, gan hyrwyddo cyfleoedd yn 2019/20 a'r carfanau cyntaf yn ymgymryd â symudedd tramor yn 2020/21.

Awdur: Heledd Bebb, Ymchwil OB3 gyda chyfraniadau gan Einir Burrowes, Dateb a'r Athro Sally Power, WISERD, Prifysgol Caerdydd

Bebb, H; Burrowes, E; Power, S; (2018). *Cynllun Peilot Astudio Dramor Caerdydd*, Llywodraeth Cymru, GSR adroddiad rhif 45/2018

Ar gael yn: <https://gov.wales/statistics-and-research/overseas-study-pilot/?skip=1&lang=cy>

Mae'r safbwyntiau a fynegwyd yn yr adroddiad hwn yn perthyn i'r ymchwilwyr ac nid o reidrwydd Llywodraeth Cymru

I gael rhagor o wybodaeth, cysylltwch â:

Heledd Jenkins

Yr Is-adran Ymchwil Gymdeithasol a Gwybodaeth

Gwasanaethau Gwybodaeth a Dadansoddi

Llywodraeth Cymru, Parc Cathays

Caerdydd, CF10 3NQ

Ebost: Heledd.Jenkins2@llyw.cymru

Mae'r ddogfen yma ar gael yn Saesneg hefyd.

OGL © Hawlfraint y Goron ISBN Digidol: 978-1-78937-685-2